

5 ИЮНЬ – БУТУН ЖАҲОН АТРОФ-МУҲИТ КУНИ ЭКОЛОГЛAR БАЙРАМИ

Бутунжоҳон атроф-муҳит куни ҳалқаро миқёсда нишонланадиган экологик саналар орасида мазмуни, моҳиятига кўра ўзгача касб этади. Мазкур сананинг ҳалқ орасида экологлар байрами, дея юритилишининг ўзиёқ унинг экологик тақвимдаги бош байрам, барча эко саналарнинг асосийси, муқаддимаси эканлигини исботлайди.

Мазкур сана БМТ Бош Ассамблеясининг 1972 йил 15 декабрда ўтказилган 27-сессиясида таъсис этилган. Анжуманда шунингдек, янги ташкилий тузилма –Атроф-муҳит муҳофазаси бўйича БМТ Дастури – ЮНЕПга асос солинган. Шундан бери ЮНЕП раҳбарлигида ҳар йили бутун жаҳонда атроф-муҳит куни нишонланади.

Мазкур сана учун нега айнан 5 июнь санаси танланган, деган савол туғилади. Жавоб оддий: айнан 5 июнда Швеция пойтакти Стокгольмда БМТнинг Атроф-муҳит масалаларига бағишиланган конференцияси ўз ишини бошлаган эди.

Стокгольм конференцияси якунлари юзасидан қабул қилинган резолюцияга мувофиқ таъсис этилган экологик сана – Ер юзида истиқомат қилувчи барча инсонларни табиат муҳофазаси билан боғлиқ фаолиятга жалб этиш, кенг жамоатчилик онги-тафаккурида табиий ресурсларни асрар, улардан оқилона фойдаланиш орқали табиий бойликларни келгуси авлодларга безавол етказиш масъулиятини англатишга қаратилган.

Бутунжоҳон атроф-муҳит куни мазмун-моҳиятига кўра, инсоният олдида турган кенг кўламли ва чуқур илдиз отишга улгурган муаммоларга ечим излашга йўналтирилган сана. Атроф муҳит куни нафақат экологларнинг касб байрами, балки атроф-муҳит муаммолари хақида яна бир карра уйлаш, мулоҳаза юритиш фурсати ҳамдир.

Хеч кимга сир эмас, йилдан йилга сайёрамизда экологик вазият кескинлашиб бормоқда. Бугунги кунда тараққиёт сари одимлаётган, цивилизацияга интилаётган ҳар бир мамлакатда атроф-муҳит муҳофазаси учун жавобгар бир қатор ташкилотлар мавжуд. Бу тузилмалар доимий равишда табиатни муҳофaza қилишга доир турли хил акциялар ўтказиб келишади. Бундан ташқари, БМТ доирасида ҳар йили сувни, ҳавони ва бошқа табиат ресурсларини муҳофaza қилиш кунлари ўтказилади. Бу каби саналар муносабати билан атроф-муҳитни муҳофaza қилишга қаратилган кўплаб тадбирлар амалга оширилади. Бутунжоҳон атроф-муҳит кунида ҳам бутун дунё бўйлаб турли тадбирлар амалга оширилади. Бутунжоҳон атроф-муҳит кунида ҳам бутун дунё бўйлаб турли тадбирлар ўюштирилади, бу эса инсониятнинг экология муаммоларига бефарқ эмаслигидан, табиат хақида қайғураётганлигидан дарак беради.

Экология ва атроф-муҳитни муҳофaza қилиш бошқармаси томонидан бир неча йиллардан бери “Экоҳафталиқ” тадбири ўтказиб келинмоқда. Ҳафталиқ, биринчи навбатда, мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққиётида атроф-муҳит соғломлиги, мусаффолигининг аҳамияти борасида жамоатчик хабардорлигини ошириш ва вилоятда атроф-муҳит муҳофазаси бўйича амалга оширилаётган кенг қамровли ишларни ёритишга қаратилган. Бу йил ҳам бошқарма томонидан 5 июнь – Бутунжоҳон атроф-муҳитни куни муносабати билан ишлаб чиқилган дастурлар режасига мувофиқ, жорий йилнинг 31 май кунидан 6 июнгача июнгача экоҳафталиқ тадбирлари ўтказилади. Бу йилги “Экология хафталиги”нинг дастури атроф-муҳитни муҳофaza қилишга йўналтирилган бир қатор қизиқарли тадбирларни ўз ичига олади. Алоҳида айтиш жоизки, олдинги йиллардан фарқлироқ 5 июнь – Атроф-муҳит муҳофазаси куни арафасида бошқарма томонидан кўпроқ туризм соҳасига йўналтирилган тадбирлар, кўрсатувлар, рдиоэшиттиришлар режалаштирилиб, ўтказилипти.

Фарғона вилоятида мавжуд 1037 та маҳалланинг 571 таси ёки 55 фоизи майшӣ чиқиндиларни тўплаш ва ташиш хизматлари билан қамраб олинган. Бу республика миқёсидаги ўртacha кўрсаткичдан 11 фоизга кам. Вилоятда майшӣ чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлаш кластерларини ташкил этиш масалалари муҳим аҳамиятга эга.

~~Хозирги кунда вилоятда санитар тозалов соҳасида 17 та ҳусусий бизнес вакиллари фаолият кўрсатмоқда.~~

этилади.

Бу ишларни амалга ошириш учун лойиҳа ташаббускорлари, молия манбалари ва шерикликни амалга ошириш механизми аниқ белгилаб олинди.

Она-еримизни сақлаб қолиш, инсонларни қашшоқлиқдан халос қилиш, иқтисодий юксалиш... буларнинг ҳаммаси битта кураш доирасида эришиладиган мақсадлардир. Иқлим ўзгаришига қарши кураш, чучук сув танқислиги, энергиянинг етишмовчилиги муаммоларини ҳал қилиш, бутун дунёда соғлиқни сақлаш билан боғлиқ масалаларни ечиш, озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш ва хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва имкониятларини кенгайтиришга қаратилган барча саъй-ҳаракатларимизни бирлаштиришимиз даркор. Бир муаммонинг ечими қолган барча муаммоларни ҳам ечишга ёрдам бериши лозим.

Халқаро Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш кунини нишонлаш доирасида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бутун жаҳон миқёсида долзарб бўлган экологик муаммолар тўғрисида халқаро жамоатчиликни хабардор этиб, шу муаммоларни ечишга дунё ҳалқларини чорлайди. Йиллар оша мазкур кун 100 дан ортиқ мамлакатда нишонланиб, ҳозирда экологик муаммоларни ечишга ёрдам берувчи муҳим бир замин бўлиб хизмат қиласиди. Бундан ташқари, ушбу кунда барча ҳалқлар бирлашиб, атроф-муҳитни муҳофаза қилишга, она-еримизни асраб қолишга ўзининг шахсий ҳиссасини қўшиш имконига эга бўладилар.

Гулноза ТЎХТАСИНОВА,

вилоят экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш бошқармаси матбуот хизмати бошлиғи.

ЁЗЁВОН ТУМАН ҲОКИМЛИГИ АҲБОРОТ ХИЗМАТИ

2020-06-04 14:27:30